

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 лепта.

Уређује ОДБОР

БРОЈ 10 лепта.

Централне силе за мир

Пре него што је Папа упутио зараћеним државама своје предлоге о миру, неутралне су силе радиле на све допуштене и недопуштене начине да код свију држава произведу жељу за миром. Најважнија њихова препорука била је код неутралних држава. Али та њихова акција понуила је нерасположење да се припомене и да се утиче на одговорне факторе да се што пре рат заврши, него јакм незадовољство и жељу да се надутост централних сила укине у самом корену. У колико су се осећања освете на почетке незначително развијају код Савезника и неутралних држава у толико су се централне силе трудиле да својим помирљивим духом ублаже осветољубиву решеност својих противника. Али, увиђајући да на тај начин не могу постигнути споразум на мирнољубиву корак, оне су умолиле Св. Стојцицу да својом интервенцијом оближи и поразне зараћене државе. Појава Папиних предлога учинила је не сме изненађење него врло јаку импресију код снах који очекују мир на ма под коју цену.

Како је Папина интервенција прихваћена код сила споразума, нама је довољно позната. Савезници су тако далеко ишли, да не само што нису претрзали Папине предлоге за мир него нису сви ни одго-

меричке војске на западни фронт, реорганизација руских трупа и евентуални долазак Јапанаца на источновојшту поражавају централне силе. Зато оне употребљавају сва средства да избегну тај крах. Као демав њиховог рада у том смислу служе изјава бечког мпн. председника Сајдлера који је између осталог рекао да је влада готова да учини све напора да би се дошло до брзог мира, изјава немачког мпн. спољ. послоника директору Вилфелму Ангелу да је немачка војска завршила своју дужност и да је рат сада у рукама дипломатије и да се нада скором закључењу мира и најзад прекомерке жеље, у истом смислу, турка и бугарска влада у одговорима на Папину ноту.

Наши војни Савезници који имају преимућство над непријатељем својим су своје свете дужности и неће еустати док не умире у самом корену хандру која је толико властичина, човечанству. Олиће као браћоци прапа и правде све жртвовати само да се онај камен спотезања која је био уврек сваком равнотку уклоне једном за свагда. Ниједнако дан кад ће се и ово свето дело завршити и кади ће сви народи мажк и велики уживати пепуну слободу и благодети свега рада.

легално сред тво да сачува сво боду мисли не дозвољавајући злоупотреба. Ов тражи од парламента да изгласа одуку Бугарског у протрвом он ће уступити своје место војничким људима. Парламент је са 350 протрву 3 гласа изгласа одуку Бугарског која глас: Парламент је одлучио да се одуставе од свег светог задатка народне одбрне. Ов рачуна на гласу која ће утицати на штампу да прекне кимпању протрву републике, која ствара расцеп у земљи и да преда суду све окривљене за волевање или оне који су споразуму са непријатељем.

Цар и х, 24. — Нови председник мађарског министарства Векерле изјавио је да су сви пројекти о преображају Аустрије у конфедеративну државу, алузије, јер су протрвима тема ови који имају највећа утицаја на круну. Први министар је тражио да предзме строге мере протрву оних који захтевају такву промену.

Париз, 24. — Француска штампа коментарашући озбиљну аустро-мађарску кризу, истиче да политички режим двојне монархије мора бити изкоренен измеша од стране Споразума да би обезбедио жаким народима која живе у тој држави.

Берн, 24. — Ситуација у Немачкој се сматра као врло краткотрајна. Конфликт је између већине рајхстага која тражи брзо закључење мира и владе, врло јак.

Из „Веле Књиге“

Бр. 27
Телеграм

Г. Н. Тротоцки, посланик Рр

Што се таче Бугарско, г. Цемерман мисли да се овај задатка неће умешати, а каравно је мишљење да, и кад би Бугарска доцније ступила у акцију протрву Србаје, наш је интерес да се ни не умешамо. На моју изјаву да имамо уговор са Србијом, одговорио ми је да датас уговор између врло малу вредност, и због то да су на државне Италије и Румуније од почетка рата тако мако утицаји уговори који су ове земље везивали за Немачку и Аустрију. „Трудата се“ завршио је своје резигније г. подмињастер, вада што вине олабавити вама кезе са Србијом.

Т. тротоцки.

Немачке интриге

— Коментари штампе —

Париз, 24. септембра

Сенатор Шарл Имберђу „Журналу“ каже да није могло да прокине уговор са Боло-Пашем пошто није био извештен о његовој кријаници. Али пошто је према извештајима из Сједињених Држава, решено калашење Боло-Паше, он је прекинуо уговор враћеша суму од 5 милиона франкака.

„Матен“ објашњава, на који је начин постигнути споразум у Швајцарској између Сајдла и агента Билшег — Кедина и Боло-Паше да купе француску штампу која ће писати у корист Немачке. Министар спољ. послова Фон Јагов је изјавио да је Немачка готова да да 10 милиона марака. У том међу времену искривиле су нове тешкоће и извешао је на

листу новина сваки дан по подне

ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:

Годично 3 драхне, тримесечно 9 драхне, годишње 36 драхне

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

Стан уредништва

Хотел „Кавила“ (ул. Александра Вели. бр. 7).

Вудућност Белгије

— Јавео немачко мишљење —

Берн, 24. септембра.

Швајцарски дипломатски кругови добили су поврду о неким преговарачима која су била у Берлину, Бечу и Ватикану, одговоре будућности Белгије.

„Келинше Фрикс Цијтунг“ који је савио за те преговоре пише: „Наје могуће да се крунским савет коме је председавао калашер изјаснио у корист несебичности Немачке према Белгији, јер после испуштања која имамо са Белгијом дипломатијом, ми не можемо због то изјавити да нас то питање не интрезује.“ Фрикс Цијтунг“ каже да је Белгијско питање кључ могућих преговора.

„Берсен Курер“ вели: Царска влада мисли да Белгија мора остати невинска држава ако се хоће да постигне мир. На тај начин најважније питање је решено.

Многи други листови та

раштира и бештама. Те гласне нису имале у себи јаког глас, већ само неко безбојну течност која се праскива и ширила по земљи. Тај нови производ немачких хемичара изврати брзо, не изчезавши одмах чим падне по земљи; и на те колико сати после експлозије виде се још трагови од те течности. Овај изврат врло споро производећи неки тежак гас који продире кроз прозоре и врата и спушта се у подруме.

Гас тај остаје дуга овде где је протрво и за шта се вратио; онзавило се да је вине жртваци највише жељу желима него међу мушкима, зато што се упуцао у жакску кошу и остаје тамо дуга време ваа тога. С друге стране опет изгледа да је мушкима много помозло и дам од дувања.

О мрзасу тога гаса мишљења су подељени; некима се учинило да су у њему осетили мирис на амониак; други тврде да гас мрзасе на резеру, згелавна теле да су осетили као неки мрзас на љуту слањцу.

Дејство тог продукта није непосредно, тровања је доста споро. Многи Армавтејерци, келји су удисали тај гас ходајући по подовима у подрума, била су у стању да се врате кући и не осећајући никакву неагодност, могла су чак и да ручају, али пет или шест сати ваа тога била су приморани да легну у постељу, и стање њихово постајало је овда брзо све горе и горе. Јадаца та осећања су прво ватру и бол у душанку и у очима; очи су им се калци све вине калцила, док на/поделе нису вине били у стању да гледају ни да виде; уз то су осећали као веку унутрашњу ватру и опекотине по целом телу. Иза тога наизаано

га Рога; четврти у Богородичној цркви, а последњи је ево смешан цркви Растога Васва.

Батлеза, која се на томе фронту бори, труде се у овај мах да авијацијом те отровне продукте које су Немци, као што изгледа, употребљавали први крајње теме.

Са ратних Фронтова

Са солунског фронта
Француски коминик
Сојуз, 24. септембра
Јуче су српске трупе одбиле две јаке патроле. Сукоби и канонада на руском сектору. Бугарски су авијатичари извршили успешна бомбардовања.

Француски коминик
Париж, 24. септембра
Деста јака обострана артиљеријска активност у области Брелана-Лиона и ка десној обали Мезе, северно од Шаме. У Вогевица Французи су извршили успешан напад у области Сенке.

Солунски фронт. Западно од Охридског Језера одбијено је неколико бугарских патрoла. Савезнички су авионали бомбардовали бугарско-немачке војне установе северно од Бивјеије и у околини Ресна.

Билеорски коминик
Лондон, 24. септембра
Одбијен је непријатељски одред који је покушао да се приближи северно од Одбијена су још три напад у близини Есна. Одржана су свихнаш положјаи. Број заробљених војника сада износи 4546 од којих су 115 официјара.

Источна Африка. У долини Вирија непријатељ се повлачи ка Вунго. На западном сектору енглеске су трупе дошле до положаја 13 миља од друма која води ка Мпендасу.

Доције. Наше су трупе извршиле успешне препаде северноисточно од Гувокура. Непријатељ је претрпео губитке. Јуче је наша артиљерија била активна на целом борбеном фронту. Један немачки противнапад одбијен је. За последњих 24 часа заробљено је 380 војника. Наши су авијатичари бацили више од 2 тоне експлозива на непријатељске аеродроме у близини Лиана и Кутре. Наши су циљали у ваздушној борби с обрлоци четвртима немачке аероплана а друга три приморала да се спусте. Пет наших апарата неодоштају.

Руски коминик
Петроград, 24 септембра
На румунском фронту у области Селетина непријатељ је напао нашаше положаје у густим масама али је био одбијен артиљеријском ватром.
На кавкаском фронту на фронту на 50 миља северно од Мосула, Руси су на јуриш увели село Нормен.

Италијански коминик
Рим, 24. септембра
Наши су одреди одбили непријатељску оделену која су под заштитом артиљерије покушала да нападну на наше положаје у долини Доње. Јак ср

пут сад над Армајтерем. Гасеи ти имају изаслу сачиност са лакемогедем гасеима које су пре једно петнаест дана матковено ослободили велика број енглеских војника, ежмо што је дејство тог возог throva бис што изгледа, употребљавали први крајње теме.

ЕНГЛЕСКА ПОВЕДА

— Коментар штампаче —
Лондон, 24. септембра
«Вестминстер Газет» каже: да победа генерала Мода на Буфрату сачињави велики подвиг енглеског оружја. Генерал је не само извршио велики дејство него је вероватно такође дезорганизисао непријатељски савезнички план.

«Пел Мал Газет» каже: Ако је истина да се генерал Фалкелхајм налази на челу турских трупа, његов покушај да поврати Багдад неће из мало бити олакшан победом генерала Мода, која је изгледа извршена са потпуним успехом. Ивицајатина генерала Мода представља сампоуздање и смељост.

«Глоб» пише: да последња велика победа генерала Мода у Месопотамији представља поразојачујући удар на немачке амбиције на исток.

У последња време много се је говорало о непријатељским припремама да се поврати Багдад. Страни Фалкелхајм најје криво своје намера. Што се нас тиче ми смо задовољни што је генерал Мод предузео напад пре непријатеља. Изузетан успех његових операција показује стратегијско преимућство генерала Мода. Он води рачуна о свима могућностама ситуације и стара се да операције буду крунисане успехом.

ВАЖНЕ ВЕСТИ

ЛОНДОН. — Савезнички су на западном фронту оборили септембра месеца 704 аероплана и хи-дродропа.

ПРИЗ. — Влада је решила да не изда пасоше ојима који би желели да иду на пацифистичку конференцију у Берну у којој присуствовати чланови других заробљених држава.

ИЖЕНЕВА. — Савија је се да ће Немци испослати из-вештај број трупа са руског на италијански фронт како би повратиле положаје које су Италијани заузели прошлог месеца.

РИМ. — «Осерваторе Гомало» демангује вест да је Вагакам тражио од Немачке владе дозволу да пусти Кардинала Меризи да дође у Рим.

Вашингтон. — Сенат је радо усвојио предлог да се именовују за главне команданте америчке војске генерал Першинг и Блајс.

Женева. — Жељивек, бивши аустро угарски консул у Ници, олтужи за шпијунажу у корист централних сила ухапшен је.

Атина. — Према једној депеши из Петрограда, образован је кабинет јединств. Сем чла-

нова социјалиста има још четврти члани из грчкијских страниј од којих су тројица из дететске странке.
Бизанс. — У Штутгарту у Валкенхофеу у предузвте су мере предострожности противу савезничке бомбардовања. Сви су музеји и спржљени и на крововима пакате замештени су поклови.

Дневне вести

Министри у двору
Чланови кабинета после одржане министарске седнице у двору задржали су на ручку код Његовог Височанства Наследника Престола.

Комесар Народне Банке
Његово Височанство Наследник Престола поздравља је указ о постављењу г. Боке Кара-Јовановића, јавног правоасступника и бив. окружног начелника за комесара Министра Народне Привреде при Народној Баници у Марсељу.

Наша заробљеници у Бугарској

Према вестима из сигурних извора, које бугарски влади неће моћи демантовати, стање наших заробљеника у Бугарској како у последу краје тако и у погледу одеће истински најкротији је. Храј, која је сведена на мањину, прави је отров по каквој. Одело, које је заробљеницима одузето још у почетку, замењено је ретица које још и данас заробљеници носе. Постоји опасност да ће се мортијат код наших заробљеника, услед рђавих хигијенских услова и других узрока као и због зама, повећати више него љанске више. Пресбиро.

Помоћ италијанске војске

У оправи и подизњу порушених кућа у ослобођеним селима Батољског округа уздије удела поред Америкне Масие Црвоног Крста и италијанске војске.

Командант италијанских трупа на нашем фронту извештао је наше власти да ће његове трупе у неколико порушених села његова сектора подићи више кућа за смештај становништва које су Бугари својом артиљеријом оставили без крова.
Она су већ приступила овим пословима, којим ће само појачати симпатије становништва које су помагали и на разне друге начине.

Американци за пољопривреду

Поред остале помоћи коју ће нам указати племенима америчка народ преко изаслате комисије њиховог Црвоног Крста врло је важна и она у давању семена и пољопривредних справа.

Да би се оријентисала што боље у тим потребама и на лицу места, комисија ишлие сутра у Битољ и ослобођене општине свога члана г. Јагера, професора универзитета, у пратњи једног изасланика привредне дирекције.

Разрутовање у Србији

Раније објављене вести о разрутовању у Србији потврђују се сада са свих страна. Сем следочинства стражника, то је сада утврђено искзизма бегуница и бугарских војника заробљених на солунском фронту као и добиваним извештајима из Србије. Сад је пак тај факт потврђен и од стране самих Бугара. Тако су они пропустили једну поштајску клру из Прокупља на адресу нашег војника Николе Петровића. У марки се

јавља да је брат Николин узео у војску и да се налази у четвртог етапном пошту, 4-ој етапи вој чети, четврте прегласке дивизије територијалне бугарске војске.

Подизање порушених кућа

Јуче смо јавили о организацији једног корисног посла, које су наше управне власти споразумно са војним предузели на ослобођеном земљишту ради опирање оштећених и подизања порушених кућа у битољском а моријанском срезу.

Да би нам помогли и у овоме послу Америчка Мисија узела је да у неколико села подигне по неколико кућа својим средствима.

Томе ће се послу приступити одмах и прима методима и брижњом са којом Американци раде, сигурно је да ће пре зиме велики део становништва осталих без крова бити смештен по хигијенским подзагитим домовама.

Саопштење избеглицама

Позивају се све српске цивилне избеглице у Солују, које још нису испуниле своје избеглицке пријаве у одељку за избеглице код Владичих Комесара, да изволе кеиоставити доња у српска избегличка логора рада тога и пријаве се изборној српских избеглица се кретару Министарства Унутрашњих Дела г. Васи Лазаревићу, коме су од Владичих Комесара ти послови додељени.

Српски избеглички логор налази се иза руске болнице где се ризаје и хлеб избеглицама.
У интересу је свом избегличког света да се одозве овој својој ужности, пешо само ову српске избеглице, које буду записани у Главни Избеглички Списак могу у будуће јада рачунају на коцесесе ма какве врсте код свих наших и савезничких институција. Друга висо дужице.

Она се овдевија врши укључава у целиу контролом и информативном.
Приликом пријављивања морају се додати и показата личне легитимације (пасош, уверење, објана и т. д.) и за мушкарце и које легитимације за себе и чланове породице.

За породице може престати један члан, која ће дати потребне информације.

Пријављивање су дужни учинити и сва она лица, која су из ма каквих разлога ослобођена своје обавезе, кве што су запослени чиновници и други. Пријаве испуњавају одређени чиновници, и пре и после подне за време канцеларијских часова, те према томе остаје избеглицима у вољу, у које доба дати да дођу.

Из канцеларије Владичих Комесара бр. 4173 21 септембра 1917 год. у Солују.

Благодарност

Приложио Владичим Комесарима.
Г Љуба Стојиковић Селедињак каплар III позиви 25 филијалнак за дочек рањеника и болесника у Водену, место наростоса своје добром пријате

љу Стојћ Мрдковићу учатељу Веа Градшта и резервном капетану II класе.

Владич Комесари у овим путем изјављују у име рањеника и болесника своју благодарност даројавцу.

Из канцеларије Владичих Комесара 23 септ. 1917 год. бр. 2670 — Солуи.

Још један извор

Прекјуче смо јавили за Нијолу Сарацезића из Љутовца у околину рудничком, који се предао тековном непријатељу и утицачу српског народа.

Друга случај так је Урош Јовановић, бивши поштар, који такође свесно служи непријатељу противу свога народа, на пише и не шпанским возицима у Београду као сваки издајник и изрод.

Али као год што цео руднички округ позиваје Сарацезића, као хајдучког јатака и невлашца, тако и сва поштару звају Јовановића као човека непоштован и готови да за паре све учини. Због тих особина је и најуреи из струки.

Аустријска управа, под којом је јадном изшем изроду прописано и мајчико млеко и која је у целом свету познати као једна од најгорих и најжесточајших, неће могла ви наћи друге људе да је понуларичу у Србији, до влакве типове, које је код нас још раније презрео сав поштен свет.
Нека им је на част!

Најновије вести

АТИНА 24. — Грчки официјара који су се са Хајдзулом предали Бугаро Немцама уврштени су у редове немачке војске.

Лондон, 24. — Поводом говора Кејмана и Чоршича «Тажмс» пише: Пошто је доказано да је Срба својом сопственом снагом два пута искрцала Аустрију, да је у Италија тукла у више маха и да је Аустрија спасена у садашњој борби помоћу Немачке и Турске, апсолутна је потреба да се разјасне факат да је рат изведио. 1914. године ова је историја рат подосеби Србаји неусвојима услове и када су непријатељства могла бити спремаена изакућним коцесацијама ова их је одбила. покоравајући се, на тај начин наредбица из Берлина. Ако је Аустрија данас готова да прими наше услове сутра неће бити јер је у златка Немачке. Она не може потписати мир није задобити победу.
Каиро, 24. — Једно немачко друштво кулује, исплаћујући у злату, све намерице које може наћи у валајету Дамаска.
Лондон, 24. — Један наш хидроплан летић ерзином од 80 миља на сат бацно је бомбу на један велики немачки сумарен. Бомба је експлодирала и оштетила предњи део сумарена. Хидроплан је бацно још једну бомбу и сумарен је сасвим потовуо оставаљујући на површини воде дугачку мрљу од зејтана. Наш детројер потопио је такође јед и немачки сумарен.

Милано, 24. — «Кориере дела Сера» савија из сигурног извора да је вичачта комисија која је испитивала средства ради заштите трговачких бродова од сумарена, поднела свој извештај министру морине. У извештају се каже да ће кроз неколико месеца наша трговачка флота бити потпуно заштићена од мина и непријатељских торпедо.

Лондон, 24. — Фил Кејман и Граф Червизи првлинкем отварања парламента говорили су о истом предмету — о миру. Ова су министра решени да изстие разговор о миру да би успели да убеди свет о својем пацифистичким намерама, бацајући на настај наччи, на савезничке одговорност за пронашењивата

Париж, 24. — Према последњим депешима из Аустрије које су стигле у Швајцарску, политичка ситуација у Бечу једнодушно се сматра као војна изобљена. Аустријска влада за коју не знамо да ли је зналично у оставци или не, врло је забринута у погледу изгласања приземног суцети. Извеско је да ће словенске групе гласати противу предлога, и ако једвајед њихових чланова први пут заду у Влади Пољски група одлучила је да истраје у опозицији против владе и да гласа противу предлога о буџету.

Што се тиче Југословена, они још нису објавили своје одлуке али је извеско да ће и они гласати против буџета. Најзад социјалиста ће, из начели, без сумње одбити буџет, као и последњи пут.

Немачке странке, веома узнемирене, траже репресивне мере против Словена. Група немачких радикала решила је да предложи немачком Народној Удружењу да позове немачке посланике у Аустрију да подложе изјавата који су им позорни, као председани, потпредседани и известалак скупштинских одбора, на случај да се влада не би одлучила да свома превла сива угаци словенски већине.

Сматра се да је ова неслога у краљу аустријског парламента један од обљављених симптома унутрашњих тежиока које се сад развијају у Аустрији али о чијим последицама је прерано доносити ишањење.

Са нашег фронти

— Српски извештач извешта, —
Солуи, 24. септембра
23. септембра довремека обострана пешадијска и артиљеријска ватра.

Саопштења

Јеротије Павловић трг. из Крагујца (Сабанца), који је раније је био на служби код војног суда у Солују, да јави садашњу своју адресу г. М. Раствају проф. (у министар. у. 2.) како би му послао карту од жезе ко се из Србије.

Нова америчанска зубна канивика

Н. Параскевоулис зубни лекар, који је своју зубно лекарску науку свршио у Америци и лечи по најновјој америчанској методи основано је свој зубни ателаж у Солују у улици Игњатијевој бр. 357, близу Камаре, у каманици д-ри Тонаса.

Српски књијжара

Српски књијжара М. Раствајевић у Парку код беле куле у зеленом књижску.
Препоручује своју робу коју је имала пре пожара, добила је карте ратних фронтова француско белгиског, Руског и Италијанског оријента балкии, I Београд — Солуи — Софија — Цариград II Битољ — Београд — Сарајево.

Одговори уредник Војско Богдановић

Штампарии «Велика Србија» Хотел «Кандела» (ул. Александар Вел. број 7).